

Najsłabszym czynnikiem jest pracownik

Z Michałem Rapackim i Mirosławem Klepaczewskim zarządzającymi Business Security Agency w Warszawie rozmawiał Konrad Michalski.

Obecnie często komentowanym tematem jest działanie prewencyjne przedsiębiorstw, szczególnie w zakresie oceny wiarygodności partnerów biznesowych. Czy jest to rzeczywiście konieczne działanie, czy chwilowo modne pojęcie oceny wiarygodności?

M.R. – Od pewnego czasu obserwujemy na polskim rynku poprawę kultury biznesowej w zakresie działań prewencyjnych, a więc tych które najskuteczniej chronią przed katastrofą we współpracy z nowym kontrahentem. Z pewnością to wzrost przestępczości gospodarczej i coraz bardziej wyrafinowane metody popełniania przestępstw skłaniają przedsiębiorców do dokonania wszechstronnych sprawdzeń wobec swojego potencjalnego czy obecnego partnera biznesowego.

M.K. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych zaliczyć należy oszustwo, przestępstwo nadużycia zaufania, przestępstwa przeciwko wierzycielom, czyny nieuczciwej konkurencji, wyłudzenia. Często postępowania prokuratorskie są umarzone z braku dostatecznych dowodów lub niewykrycia sprawców przestępstwa. W mojej ocenie prokuratury i policja nie angażują się w proces wykrywczy w sposób wystarczający. W tym właśnie obszarze odnajdują się doświadczone firmy detektywistyczne, posiadające merytoryczne zaplecze. Bardzo często zdarzało się tak, że po działaniach BSA umorzone postępowanie podejmowane było na nowo wobec dostarczenia przez nas nowych dowodów wraz ze wskazaniem metody, jaką działali sprawcy i samych sprawców.

M.R. Aby nie paść ofiarą przestępstwa, należy prewencyjnie dokonać sprawdzenia potencjalnego kontrahenta. Pamiętajmy, że oszuści do swojego przestępstwa przygotowują się kilka lat – poprzez legalne prowadzenie spółki, płacenie podatków budują zaufanie, aby następnie dokonać przestępstwa.

W obrocie gospodarczym wykradanie informacji istnieje od zawsze, a zjawisko to przybiera na sile wraz ze wzrostem konkurencji. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym wojna handlowa przeniosła się do sieci teleinformatycznych, gdzie na straży dużych przedsiębiorstw korporacyjnych stoją zastępy informatyków, zatrudnionych w działach IT.

Bardzo często spotykamy się z sytuacją, że oszukany przedsiębiorca nie jest w stanie odbudować swojej pozycji rynkowej, a czynności windykacyjne są nieskuteczne.

M.K. Mamy głęboką nadzieję, że moda na prewencję w biznesie rozwinie się na dobre, a wywiad detektywistyczny stanie się jednym z podstawowych

kryteriów decydujących o podpisaniu znaczących dla przedsiębiorstwa kontraktów.

Czy w Polsce można w granicach przewidzianych przepisami prawa, zdobyć satysfakcjonujące informacje na temat potencjalnych lub bieżących kontrahentów?

M.K. Nasza kilkuletnia praktyka wskazuje, że tak. Business Security Agency Sp. z o.o. jest firmą, która swoją działalność wywiadowczą opiera na ustawie o usługach detektywistycznych. Pozwala to na sięganie po szeroki wachlarz narzędzi, dzięki którym nasi detektywi pozyskują informacje o badanym podmiocie.

M.R. W Polsce istnieją setki tzw. wywiadowni gospodarczych, często niestety działających wbrew prawu oraz bazujących na danych zaczerpniętych z KRS i ogólnie dostępnych źródeł i wyssanych z palca scoringach wiarygodności. Podjęcie współpracy z taką „wywiadownią” nie wiele daje, a dostarczone dane są warte tyle ile odpis z KRS. Musimy pamiętać, że zgodnie z ustawą o usługach detektywistycznych gromadzenie pewnych danych jest możliwe tylko przez licencjonowanych detektywów. Co więcej jako detektywi możemy te dane przetwarzać bez zgody osób fizycznych czy przedsiębiorstw.

M.K. Aby wyróżnić naszą spółkę na tym rynku, skorzystaliśmy właśnie z zapisów ustawowych i połączyliśmy podstawowy wywiad gospodarczy z usługami detektywistycznymi. Ustawowe zapisy takie jak przetwarzanie danych osobowych bez zgody osób, których te dane dotyczą, czy też prowadzenie pra-

cochłonnych czynności operacyjnych jak obserwacja czy wywiad operacyjny, są niezbędne przy badaniu podmiotu gospodarczego. Nie będę zdradzał tajników naszej pracy, ale mogę zapewnić, że w nietypowych przypadkach zawsze jest rozwiązanie i nie jest to związane z przekroczeniem norm prawnych. Zatem BSA bazuje na informacjach uzyskanych ze źródeł, do których ma dostęp na drodze przepisów prawa jak również uzyskanych ze źródeł otwartych. Produktem finalnym naszej firmy

jest wszechstronna analiza wszystkich uzyskanych informacji, która zostaje zawarta w sprawozdaniu przekazywanym następnie klientowi.

M.R. Podsumowując można powiedzieć, że przy wykorzystaniu przepisów prawa oraz wieloletniej praktyki i umiejętności możemy dostarczyć naszemu klientowi produkt na miarę jego potrzeb, by zminimalizować ryzyko gospodarcze.

Zarządzacie biurem detektywistycznym, którego podstawowym

produktem jest właśnie dostarczenie wywiadu gospodarczego. Czym jest wywiad gospodarczy w rozumieniu detektywa?

M.K. Wywiad gospodarczy w rozumieniu detektywa jest pojęciem trudnym do zdefiniowania. Wszystko zależy od zawodowego doświadczenia, umiejętności, wiedzy, a przede wszystkim kreatywności detektywa. BSA usługę detektywistyczną realizuje na kilku płaszczyznach. Staramy się objąć wywiadem wszystkie elementy,

które mogą być źródłem ewentualnych zagrożeń. Wszystkie czynności jak wywiad majątkowy, badanie rynku i kanałów dystrybucji, wywiad dotyczący konkurencji, wywiad wobec osób np. członków zarządu i ich kariery zawodowej sprowadzają się do tego, aby klient otrzymał rzetelny raport zawierający odpowiedź na zadane pytania.

M.R. Powinienem też wspomnieć, że często klienci zgłaszają się do BSA w sytuacji kiedy stali się już ofiarami przestępstwa. Także wtedy zaofiarujemy pomoc prowadząc śledztwo detektywistyczne przy udziale naszych specjalistów, jak choćby biegłych rewidentów, prawników i znawców profilu działalności przedsiębiorcy, który padł ofiarą przestępcy. W takiej sytuacji ukierunkujemy nasze działania na szybką diagnozę zdarzeń w celu ograniczenia strat, dostarczając materiałów do postępowania przygotowawczego, wskazania mechanizmu sprawczego i sprawców.

M.K. Wracając na chwilę do wywiadu gospodarczego prowadzonego przez profesjonalną agencję detektywistyczną nie możemy go mylić z wywiadem zrealizowanym przez brokerów informacji czy wywiadowanie gospodarcze. Rzetelna firma detektywistyczna unika bazowania na informacjach uzyskanych jedynie ze źródeł otwartych w głównej mierze przeglądarki internetowej oraz danych z KRS.

Zgromadzone informacje pomagają w minimalizacji ryzyka wiążącego się głównie z realną, bieżącą sytuacją potencjalnego kontrahenta. Na jakie jeszcze czynniki ryzyka, spoza kanonu rynkowych, powinien być przygotowany przedsiębiorca?

M.K. Czynniki demograficzne, preferencyjne nabywców czy polityczne w ujęciu lokalnym to te, które należy brać pod uwagę podczas szacunku ryzyka finansowego. Naszymi klientami są firmy, które podczas prowadzenia badań rynkowych korzystają z usług detektywów BSA dostarczających informacji na temat lokalnych środowisk i ich upodobań. Elementem składowym wywiadu prowadzonego przez BSA jest zatem badanie czynników pozarynkowych.

Prowadzenie wywiadu dotyczącego tych czynników świetnie sprawdziło się przy obsłudze klienta z branży energetyki wiatrowej. Poprzez prowadzony wszechstronny wywiad wśród lokalnej ludności deweloper elektrowni wiatrowej może zdobyć informacje, czy w przyszłości będzie musiał się zmierzyć z protestami mieszkańców, a jeśli tak, to jakie przedsięwziąć kroki, aby tego uniknąć. Zwracamy uwagę na aktualną atmosferę panującą w lokalnych władzach i oceniamy stopień przychylności władz samorządowych do realizacji projektu na podległym im terenie.

M.R. Przy badaniu ryzyka, gdzie elementem przyszłej współpracy jest nieruchomości, zawsze badamy stan tej nieruchomości, by w przyszłości uniknąć roszczeń do gruntów czy zachowań ograniczających pełne korzystanie.

Od pewnego czasu obserwujemy poprawę kultury biznesowej w zakresie działań prewencyjnych z nowym kontrahentem. Z pewnością to wzrost przestępczości gospodarczej skłaniają przedsiębiorców do dokonania wszechstronnych sprawdzeń wobec swojego potencjalnego czy obecnego partnera biznesowego.

Nasz wywiad obejmuje także często cechy osobowe członków zarządu czy właścicieli badanego przedsiębiorstwa. Są to *stricte* pozarynkowe elementy, które mogą mieć decydujący wpływ we współpracy z kontrahentem. Dlaczego? Czy ktokolwiek chciałby współpracować z osobami, które mają problemy z hazardem lub miały konflikty z prawem, a ich kariera zawodowa jest

wątpliwa lub przekazane informacje o doświadczeniu branżowym nieprawdziwe?

Czy kradzież informacji i handlowa wojna informatyczna to wciąż jeszcze fikcja, czy już realne ryzyko?

M.K. Tak, w obrocie gospodarczym wykradanie informacji istnieje od zawsze, a zjawisko to przybiera na sile wraz ze wzrostem konkurencji. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym wojna handlowa przeniosła się do sieci teleinformatycznych, gdzie na straży dużych przedsiębiorstw korporacyjnych stoją zastępy informatyków, zatrudnionych w działach IT. Z praktyki wiem, że o ile duże firmy radzą sobie z atakami hakerów zatrudniając sprawnych informatyków, to małe, rodzinne przedsiębiorstwa nie przywiązują uwagi do ochrony swoich danych elektronicznych często dla nich kluczowych. Efektem tego jest to, że firmy specjalizujące się w szpiegostwie przemysłowym bez większych problemów pozyskują informacje handlowe. Nie ma złotego środka na zabezpieczenie się przed takim działaniem. Można zastosować najnowocześniejsze zabezpieczenia informatyczne, ale i tak, jak wiem z doświadczenia, najsłabszym czynnikiem jest pracownik. Zawsze znajdzie się ktoś, kto z różnych pobudek będzie działał na szkodę swego pracodawcy. Aby ograniczyć kradzież informacji, należy zacząć od prawidłowej rekrutacji pracowników z wykorzystaniem narzędzi psychologicznych, które są indywidualnie dobierane do konkretnych stanowisk pracy.

M.R. Aby zminimalizować ryzyko wycieku informacji z przedsiębiorstw, BSA wyspecjalizowało się we wprowadzeniu audytów bezpieczeństwa w działach, gdzie do popelnienia nadużyć dochodzi najczęściej, a więc działy zakupów, marketingu, dystrybucji, floty samochodowej, magazynach. W tym właśnie celu BSA proponuje klientowi budowę wewnętrznej komórki bezpieczeństwa, do której rekrutujemy ludzi, a sprawowanie przez BSA okresowego nadzoru nad działaniem tej komórki daje doskonałe rezultaty i pozwala bezpiecznie prowadzić biznes. ■